

Обяснявам, какви хубави циганки имаше. Едно време избирал човекът бели циганки, с дълги коси, с шалвари играят, а царят „браво, bravo” (ж., р. 1931 г.) (Цит. по Просто начин на живот 2004: 68-69).

На 3 март 1938 г. се провежда „Първи бал на циганите в София”. Инициатори и организатори са коньовичарските цигански лидери. Мястото е в тогавашното градско казино. Преминава при изключителен интерес не само от страна на циганите, а и от останалото столично население. Изпълняват се редица ориенталски цигански музикални номера и сценки от „Хиляда и една нощ” (Мизов 2006-II: 227).

Новият общественно-политически строй в България неизбежно води и до промяна на политиката и законодателството спрямо етническите общности. От 1944 до 1989 г. тоталитарната комунистическа власт се стреми да приобщи малцинствата към марксистско-ленинската идеология и в перспектива – да създаде ентонационална държава. „О нангѐ” /„голите”/ – както циганите наричат комунистите, т.е. пролетариите, с всички сили се заеха да издигнат културно-просветния и социално-битовия уровень на изостаналите във всяко отношение национални малцинства и особено на циганското такова” (Нево дром 1949).

Манифестация в София

“Циганите и циганките, които бяха неизменната масова съставка на митингите, надяваха се на голям обрат в циганския си живот... Затова, когато ораторът привършваше своята реч и произнасяше последното заклинание: - „Ура, смърт на фашистите! – те чули-недочули и разбрали-недоразбрали, на свой ред бурно ръкопляскаха и с цели гърла викаха: - Ура, смърт на фашистите и на техните врагове!” (Чернева 2003: 191).

В края на 40-те и през 50-те год. на XX век се създават предпоставки за укрепване на циганската/ ромската идентичност. Например през тези години за големите празнични манифестации в София има обособена женска „циганска група” (Марушиакова, Попов 2000-а: 177).